

Joanna Paprocka-Gajek

Platery warszawskie w latach 1822–1914

Afortyment, odbiorca i obyczaj

Muzeum Pałac w Wilanowie

6 WSTĘP

21 **1 WZORCE OBYCZAJOWE PRZY STOLE
I ICH PRZEMIANY.
POSŁUGIWANIE SIĘ ELEMENTAMI
ZASTAWY STOŁOWEJ**

22 Kształtowanie się wzorców obyczajowych
29 Zasady nakrycia stołu, wzory i typy stołów,
liczba posiłków, menu

34 Liczba posiłków

42 Menu

48 Elementy zastawy stołowej i ich stosowanie

48 Sztuće

56 Naczynia do dekoracji stołu, do dań podstawowych
i przystawek

70 Zestawy naczyń i akcesoria do kawy, herbaty
oraz innych napojów

79 **2 RYS HISTORYCZNY ROZWOJU
WARSZAWSKIEGO PRZEMYSŁU
PLATERNICZEGO.
PRZEGLĄD FIRM I ZAKŁADÓW**

80 Wytwarzanie wyrobów platerniczych

83 Zarys historii rozwoju przemysłu platerniczego
w Warszawie w XIX i na początku XX wieku

92 Formy graficzne znaków

96 Przegląd firm platerniczych powstałych
do 1855 roku

130 Przegląd firm i zakładów powstałych
w latach 1856-1914

155 **3 ASORTYMENT WYROBÓW,
WZORY, NAZEWNICTWO,
CECHY STYLOWE**

156 Sztuće

178 Naczynia do dekoracji stołu,
do dań podstawowych i przystawek

247 Zestawy naczyń i akcesoria do kawy i herbaty
oraz innych napojów

298 Czyszczenie metalowej zastawy
w warunkach domowych.
Renowacja w firmach platerniczych

307 **4 CZAS I MIEJSCE POJAWIANIA SIĘ
ZASTAWY STOŁOWEJ I JEJ
UŻYTKOWANIE W WYBRANYCH
WARSTWACH SPOŁECZNYCH
W LATACH 1815-1914**

314 Sztuće

324 Naczynia do dekoracji stołu, do dań
podstawowych i przystawek

340 Zestawy naczyń i akcesoria do kawy i herbaty
oraz innych napojów

346 **PODSUMOWANIE**

350 **TABELA ZNAKÓW**

362 Spis ilustracji

366 Bibliografia

Joanna Paprocka-Gajek – doktor nauk humanistycznych
historyk sztuki, kustosz Muzeum Pałacu w Wilanowie
Od lat zajmuje się historią platerstwa warszawskiego,
tradycją i obyczajowością XIX wieku.

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

116655+CD podr.

002-116655-00-0

Książka ta jest poświęcona produkcji wyrobów plate
w Warszawie w okresie od pojawienia się pierwszego
warsztatu w 1822 roku aż do wybuchu I wojny światowej.
Asortyment oferowany przez warszawskie zakłady sprowadzał
się, z małymi wyjątkami, do elementów zastawy stołowej
– zarówno sztuków, jak i przedmiotów korpusowych.

Joanna Paprocka-Gajek szczegółowo omawia te wyroby i ich
wzornictwo, co w połączeniu z licznymi ilustracjami daje nam
wgląd w tę bogatą, a nieco już zapomnianą dziedzinę życia
naszych dziadków. Formy zastawy przeobrażały się zgodnie
z wymogami mody, zmianom podlegały również sposoby
nakrycia stołu, uzależnione także od liczby biesiadników
i zamożności gospodarzy. Wszystkie te wzorce obyczajowe
zostały przedstawione w niniejszej pracy, a omówione
nazewnictwo kolejnych elementów zastawy oraz technologii
jej wykonania uzupełnia naszą wiedzę w tym zakresie.

Niezmiernie ważną częścią tej książki jest rozdział
poświęcony poszczególnym wytwórniom platerów
w Warszawie, w którym autorka analizuje asortyment
ich produkcji. Wielce pożyteczne, przede wszystkim dla
kolekcjonerów i pracowników muzeów, jest zestawienie
znaków firmowych umieszczanych na wyrobach, pozwalają
one bowiem nie tylko zidentyfikować wytwórcę, ale także
niekiedy umożliwiają datowanie obiektu.

W sumie otrzymujemy pracę, która nie tylko interesująco
wprowadza nas w temat opisany w tytule, ale ponadto
rozszerza naszą wiedzę o trudno dziś dostępne informacje
o dawnej obyczajowości i terminologii.

Michał Gradowski

książka
z płytą
CD

ISBN 978-83-60959-37-4

9 788360 959374